

Koordinering

Når det pædagogiske personale mødes om morgenen for at plukke dagens buket af aktiviteter, koordinerer og uddelegerer de deres "roller" i løbet af dagen. Mange institutioner har med erfaring fra deres besøg i italienske dagtilbud i Firenze-området taget med sig hjem, at det pædagogiske personale har forskellige roller i hverdagen. Pædagogen kan være "nærværsmedarbejder", der faciliterer aktiviteten, den, der støtter og vejleder børnene med fokuseret opmærksomhed i en aktivitet uden at blive afbrudt i nærværet eller forlade børnegruppen. En anden kollega kan have rollen som "miljømedarbejder", der skaber det gode læringsmiljø ved at klare de praktiske opgaver, såsom bleskift, hente- og bringesituationer, frugt og materialer, telefonsamtaler, forældrekontakt, fotos til børneintra og praksisfortællinger m.m.

Børn som ligeværdige medspillere i pædagogisk arbejde

Barnets ret til medbestemmelse er centralt i masteren bag den styrkede pædagogiske læreplan: "Dagtilbuddene er forpligtede til at give børn medbestemmelse og skabe læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børnenes perspektiver, og hvor den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, som værner om børnenes initiativ, fantasi og virkelyst" (MBUL, 2016a, s. 12).

Den ligeværdige involvering af børns egne perspektiver er forudsætning for børns trivsel, læring og udvikling her og nu samt en anerkendelse af børns ret til at blive hørt og få indflydelse på alle beslutninger i dagligdagens læringsmiljøer. Det kan illustreres med Roger Harts deltagelsesstige i figur 14 (Warming, 2011, s. 24-26).

Trin 8: Børn og voksne er fælles om at tage beslutninger

Trin 7: Børnene er initiativtagere og står i spidsen for handlen

Trin 6: Fælles beslutningstagning mellem børn og voksne på initiativ af de voksne

Trin 5: Børn informeres og høres

Trin 4: Børn informeres og pålægges at deltage

Trin 3: Børn inddrages som symbolsk gestus

Trin 2: Børns bidrag bruges som dekoration

Trin 1: Børnene manipuleres gennem deltagelse

Figur 14. Roger Harts deltagelsesstige (Warming, 2011).

På de øverste trin i deltagelsesstigen i figur 14, på trin 6 til 8, har børnene indflydelse på, hvad de skal lave, og hvordan de skal lave det. Børnene involveres her som ligeværdige medskabere af dagligdagens mange aktiviteter. På mellemtrinene fra 4 til 5 bliver børn hørt og inddraget i det pædagogiske personals tanker og ideer til aktiviteter. På de laveste trin fra 1 til 3 bruger man så at sige børnenes bidrag som dekoration eller symbolsk dokumentation for de pædagogiske aktiviteter, uden at de har nogen reel indflydelse, eller de manipuleres til deltagelse. Det kan for eksempel ses i julegaver til forældrene, hvor det pædagogisk personale trykker vuggestuebørns hånd eller fod ned i en saltdej, som personalet giver forældrene.

Involvering af børns perspektiver på deltagelsesstigens øverste niveauer bliver ikke først og fremmest etisk eller rettighedsmæssigt begrundet, men derimod metodisk motiveret (ibid.). I samspillet "dig og mig om noget" indgår